

KRONİK BRUSELLOZUN RUH SAĞLIĞINA ETKİSİ: DEPRESYON VE ANKSİYETE DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Hazan Tomar Bozkurt¹, Murat Aydın², Nurten Nur Aydın²

¹Erzurum Şehir Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

²Erzurum Şehir Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Giriş: Zoonotik bir enfeksiyon olan Brusella enfeksiyonu, yalnızca fiziksel semptomlarla değil, psikolojik etkilerle de ilişkilendirilmektedir. Kronik enfeksiyon sürecinin, ruh sağlığı alanında depresyon ve anksiyete gibi sorunlara yol açabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, bruselloz hastaları ile sağlıklı bireylerin depresyon ve anksiyete düzeylerini karşılaştırmak ve hastalığın ruh sağlığı üzerindeki etkilerini incelemektir. Ayrıca çalışmanın, bruselloz hastalarının yönetiminde psikososyal desteğin önemini vurgulaması da amaçlanmaktadır.

Yöntemler: Çalışmaya, 8 hafta veya daha uzun süredir semptomları devam eden kronik bruselloz hastaları dahil edildi. Bruselloz tanısı, pozitif serolojik test sonuçları (Wright \geq 1:160, Coombs testi \geq 1:160) ile birlikte ateş, halsizlik, gece terlemeleri, eklem ağrısı ve miyalji gibi klinik semptomların varlığına dayanarak konuldu. Hastalığın akut fazında olan (semptom süresi 8 haftadan kısa) hastalar çalışmaya dahil edilmedi. Sağlıklı kontrol grubu, hasta grubuyla benzer sosyokültürel özelliklere sahip bireyler arasından rastgele örnekleme yöntemiyle seçildi. Bununla birlikte, çalışmaya merkezi sinir sistemi hastalıkları (örneğin inme, Parkinson hastalığı, kafa travması), kardiyovasküler hastalıklar, malign neoplazmlar, diyabet ve sistemik lupus eritematozus gibi depresyon ve anksiyete düzeyini etkileyebilecek kronik ve otoimmün hastalıklara sahip bireyler dâhil edilmedi. Tüm katılımcılara yaş, cinsiyet, medeni durum, ikamet edilen bölge, eğitim düzeyi, istihdam durumu, hayvancılıkla uğraşma durumu ve pastörize edilmemiş süt tüketimine ilişkin sosyodemografik bilgileri içeren bir veri formu dolduruldu. Depresyon ve anksiyete belirtisi düzeyini değerlendirmek amacıyla tüm katılımcılara Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) ve Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) uygulandı.

Sonuçlar: Çalışmada kronik bruselloz tanılı 50 hasta ve 50 sağlıklı birey olmak üzere 100 birey değerlendirildi. Hasta grubunun yaş ortalaması $44,6 \pm 11,4$ ve kontrol grubunun yaş ortalaması $41,5 \pm 8,9$ idi. Hasta grubunun 33'ü (%66), kontrol grubunun ise 39'u (%78) erkekti. Hasta ile kontrol grubu; yaş, cinsiyet, medeni durum, ikamet edilen bölge, eğitim düzeyi, istihdam durumu, hayvancılıkla uğraşma durumu ve pastörize edilmemiş süt tüketimi değişkenleri açısından karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı. BDÖ puan ortalaması hasta grubunda $13,8 \pm 8,9$ ve kontrol grubunda $8,1 \pm 7,4$ olup aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıydı ($p < 0,001$). BAÖ puan ortalaması hasta grubunda $17,0 \pm 11,5$ ve kontrol grubunda $6,9 \pm 5,1$ olup aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıydı ($p < 0,001$).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamız, bruselloz hastalarında depresyon ve anksiyete düzeyinin daha yüksek olduğunu; brusellozun ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Elde edilen veriler, kronik enfeksiyon hastalıklarının psikopatoloji üzerindeki potansiyel etkilerini desteklemektedir. Özellikle uzun süren hastalık ve tedavi süreci, belirsizlik, fiziksel semptomların getirdiği yaşam kalitesindeki düşüş ve sosyal işlevsellikteki azalma bireylerin ruh sağlığını olumsuz etkileyebilir. Bu durum, bruselloz hastalarının tanı ve tedavi süreçlerinde ruh sağlıklarının da dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Hastalara yönelik psikososyal destek sağlanması, depresyon ve anksiyete düzeylerini azaltabilir ve tedavi sürecine olumlu katkı sağlayabilir. Gelecekte yapılacak daha kapsamlı çalışmalarda, bu hastalarda ruh sağlığını iyileştirebilecek müdahalelerin etkisinin değerlendirilmesi faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, anksiyete, bruselloz, kronik enfeksiyon